

بررسی برخی از عوامل محیطی مؤثر بر صفات رشد درگوسفندان گیلان

مریم زنده دل دلیر حقیقت

گیلان

مریم زنده دل دلیر حقیقت، رشت - گلزار - خیابان ۱۲۳ - بن بست رز - پلاک ۱۲،۳

m.zendedel41@yahoo.com

چکیده :

تحقیق حاضر جهت بررسی عوامل محیطی مؤثر بر صفات رشد در کل جمعیت گوسفندان استان گیلان انجام گرفت. رکوردهای جمع آوری شده مربوط به وزن تولد، وزن ۳ ماهگی و وزن ۶ ماهگی بره های متولد شده طی سالهای ۱۳۷۳ تا ۱۳۸۸ بود و تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SAS صورت گرفت. تعداد مشاهدات مربوط به وزن تولد، ۳ ماهگی و ۶ ماهگی بترتیب برابر با ۱۳۸۵۷، ۱۲۶۳۱ و ۹۰۷۵ بود. عوامل محیطی شامل اثر سال تولد، ماه تولد، سن مادر، جنس بره، تیپ تولد و گله و اثرات متقابل دو طرفه آن ها بودند. اثر سال تولد، ماه تولد، سن مادر، تیپ تولد و گله بر تمامی صفات معنی دار بودند ($P < 0/05$). اثر جنس بره بر صفات وزن ۳ ماهگی و ۶ ماهگی معنی دار بود ($P < 0/05$). اثر متقابل سن مادر و تیپ تولد و همچنین جنس و تیپ تولد بر صفت وزن تولد معنی دار بودند ($P < 0/05$). اثر متقابل سن مادر و جنس بره بر صفت ۶ ماهگی معنی دار بود ($P < 0/05$). معنی دار بودن اثرات متقابل نشان می دهد که صرف نظر کردن از این اثرات در ارزیابی های ژنتیکی در این جمعیت می تواند به اریبی در برآوردها منجر شود. واژه های کلیدی : عوامل محیطی - صفات رشد - گوسفند - استان گیلان

مقدمه :

گوشت گوسفند مهمترین منبع گوشت قرمز در ایران است. طبق آمار جمع آوری شده در سال ۱۳۸۸ تعداد گوسفندان کل کشور ۵۲۱۱۴۰۰۰ راس و میزان تولید گوشت گوسفند برابر با ۳۳۴۲۰۰ تن برآورد شده است. همچنین برآوردهای انجام شده در سال ۱۳۸۸ نشان می دهد که استان گیلان با دارا بودن ۹۲۶۸۴۵ راس گوسفند سالانه حدود ۵/۱۹ هزار تن گوشت گوسفند تولید می کند (۱). با توجه به اینکه مقدار گوشت قرمز تولیدی در کشور برای رفع نیاز متقاضیان کفایت نمی کند، بنابراین انجام تحقیقاتی در جهت افزایش بازده رشد در گوسفند مورد نیاز است.

تحقیقات نشان می دهد صفت رشد در گوسفند تنها متأثر از پتانسیل خود حیوان نیست بلکه عوامل محیطی نیز بر آن تأثیر زیادی دارند (۹). از آنجا که توان تولیدی حیوانات به درجات مختلف تحت تاثیر عوامل محیطی قرار می گیرد، رکوردهای هر صفت براساس فاکتورهای محیطی متأثر بر آن تصحیح میشوند و در نتیجه باعث میشود پارامترهای ژنتیکی و ارزش ارثی برآورد شده، پتانسیل ژنتیکی حیوان را نشان دهد. بنابراین تصحیح رکوردها براساس عوامل محیطی مؤثر قبل از ارزیابی بسیار مهم است (۱۱). تاثیر عوامل محیطی بر صفات وزن برای نژادهای مختلف گوسفند مانند قزل، مهربان، عربی، سنجابی، کرمانی، زندی و بسیاری از نژادهای دیگر در مقالات انتشار یافته گزارش شده است (۴، ۵، ۷، ۸، ۱۰ و ۱۱).

به جهت اینکه تا کنون میزان تاثیر عوامل محیطی بر صفات وزن در گوسفندان استان گیلان مشخص نگردیده است هدف این تحقیق شناسایی عوامل محیطی مؤثر بر صفت وزن در سنین مختلف در گوسفندان استان گیلان بود.